

ΣΠΥΡΟΥ ΚΟΚΚΙΝΗ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΛΕΞΟΛΟΓΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ" Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.

147

Μὴν εἰποῦν στὸ στοχασμὸ τους
τὰ ξένα ἔθνη ἀληθινά:
ἐὰν μισοῦνται ἀνάμεσό τους,
δὲν τοὺς πρέπει ἐλευθεριά».

Διονύσιος Σολωμὸς

ΑΠΟ ΤΙΣ «ΠΑΤΡΙΔΕΣ»

Ἡ Ρούμελ' εἶναι μιὰ κορών' ἀπὸ ρουμπίνι,
κι εἶν' ὁ Μοριάς μιὰ σπαραγδένια λαμπυράδα,
κι ἐφτάδιπλο τὰ Ἐφτάνησα εἶναι μπουγαρίνι,
νεράιδα εἶν' ἀφρογέννητη κάθε Κυκλάδα.

Κομματιασμένη κι ἡ Ἡπειρο γελάει κι ἐκείνη,
κι ἡ Θεσσαλία σκορπίζει μιὰ ξανθὴ ὁμορφάδα·
κρυμμένη στὴν πολύπαθη τὴ Ρωμιοσύνη
σὰ νὰ ξανοίγω τὴ βασίλισσα Ἑλλάδα.

Ἀκόμα τὸ ἔλατο τῆς λεβεντιᾶς φουντώνει,
κι ἀπ' τῶν αἰώνων τοὺς καημοὺς κι ἀπὸ τὰ πάθη
τοῦ Διγενῆ ἡ πνοὴ παντοῦ χυμένη πλάθει

Κανάρη, Καραϊσκάκη καὶ Κολοκοτρώνη·
καὶ μὲς στῆς χρυσοπράσινης νυχτιᾶς τὰ βάρη
ἀκόμ' ἀργολαλεῖ τοῦ Κολωνοῦ τ' ἀηδόνι.

Κωστῆς Παλαμᾶς

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

Μερόνυχτα σκυμμένη στέκει
καὶ ξενυχτάει δουλεύοντας γιὰ τὴν Πατρίδα·
κι ἐνῶ σκυμμένη πλέκει,
ἔχει ψηλὰ τὸ μέτωπο ἡ Ἑλληνίδα.
Καὶ τὰ βελόνια γίνονται σπαθιά,
ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὴ χρυσή τους θήκη,
ν' ἀγωνιστοῦνε μὲ τὸ νιὸ πολεμιστή.
Καὶ πλέκουν ὡς τὴ νύχτα τὴ βαθειά,
κι εἶναι ἄσωστη κι ἀτέλειωτη ἡ κλωστή
ὅσο κι ἡ Νίκη.

Τίμος Μωραϊτίνης

Ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἄρχαῖο Πνεῦμ' ἀθάνατον, ἀγνὲ πατέρα
τοῦ ὠραίου, τοῦ μεγάλου καὶ τ' ἀληθινοῦ,
κατέβα, φανερώσου κι ἄστραψ' ἐδῶ πέρα
στὴ δόξα τῆς δικῆς σου γῆς καὶ τ' οὐρανοῦ.

Στὸ δρόμο καὶ στὸ πάλεμα καὶ στὸ λιθάρι,
στῶν εὐγενῶν Ἀγώνων λάμψε τὴν ὄρμη
καὶ μὲ τ' ἀμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
καὶ σιδερένιο πλάσε κι ἄξιο τὸ κορμί.

Κάμποι, βουνὰ καὶ πέλαγα φέγγουν μαζί σου
σὰν ἓνας λευκοπόρφυρος μέγας ναός,
καὶ τρέχει στὸ ναὸ ἐδῶ προσκυνητῆς σου,
Ἄρχαῖο Πνεῦμ' ἀθάνατο, κάθε λαός.

Κωστῆς Παλαμᾶς

ΟΧΙ, ΠΟΤΕ ΣΚΛΑΒΑ ΖΩΗ

Εἶπεν ὁ νέος ἀνταριασμένος
«Ὅχι, ποτὲ σκλάβα ζωὴ!»,
καὶ τοῦ χαλύβδωσε τὸ μένος
καρδιά καὶ σῶμα καὶ ψυχὴ.

Κι ὅπως οἱ πρόγονοί του, νά τον
γράφει καὶ πάλι μὲ ἄστραπές,
μὲς στὸ βιβλίο τῶν ἀθανάτων,
καινούργιες πράξεις ἥρωικές.

Γειά σου, παλληκαράκι, γειά σου,
ξεπεταρούδι, χρυσαετέ!
πολέμα γιὰ τὴ λευτεριά σου
καὶ δὲ θὰ ξεχαστῆς ποτέ.

Καὶ ζωντανὸ καὶ ἀποθαμένο,
ἢ Ἑλλάδα μπρός σου, ποιά τιμὴ!
μὲ τὸ δεξιὸ τῆς ὑψωμένο,
θὰ σκύβῃ καὶ θὰ σ' εὐλογῆ!

Μιλτ. Μαλακάσης

ΔΕΞΙΛΕΩΣ

[...] Μ' ἀνάθρεψαν τὰ βροντερὰ τραγούδια τοῦ Τυρταίου
καὶ τάραξαν τὸν ὕπνο μου τὰ ὄνειρα τοῦ Αἰσχύλου.
Ἐξω στὸ δρόμο, στὴ δουλειά, στοῦ κάμπου τὸν ἀέρα
μοῦ ἔθρεψε ὁ ἥλιος τὸ κορμὶ καὶ τ' ἀνοιξε σὰν ἄνθος
καὶ στὸ Γυμνάσιον ὁ Θεός, ποὺ τὰ βοηθάει τὰ νιάτα,
μοῦ τό'πλασεν ἀρμονικὰ, σφιχτό, χυτὸ καὶ ὠραῖο.
Κι ἐγὼ καβάλα, φτερωτός, μέσα στοὺς πρώτους πρώτος
συντρόφεψα τὸ ἱερὸ τῆς Ἀθηνᾶς καράβι
κι ἔλεγα: Βάλε μου, θεά, τρανὴ καρδιά στὰ στήθη,
δῶσε φτερὰ στὰ πόδια μου καὶ δύναμη στὰ χέρια
νὰ πάω κι ἐγὼ ν' ἀγωνιστῶ καὶ νικητῆς νὰ λάμψω
στὸ πῆδημα, στὸ πάλαιμα, στὸ δρόμο, στὸ λιθάρι.
Γιατὶ δὲν εἶναι πιὸ ἀκριβὴ τιμὴ στὸ παλληκάρι
παρὰ καρδιά ἀπὸ σίδηρο σὲ φτερωμένο σῶμα... [...]
Κι ἐγὼ ὄνειρεύτηκα κι ἐγὼ τῆς δόξας τῆ λαχτάρια,
ἄρχοντας, εἶπα, νὰ ὑψωθῶ, καὶ στρατηγὸς νὰ γίνω,
στὸ θέατρον ἄξιος ποιητῆς τὰ πλήθη νὰ μαγεύω·
κι ἐγὼ μιὰ μέρα ν' ἀκουστῶ βροντόφωνα στὴν Πνύκα,
ἀστροπελέκι στοὺς κακοὺς καὶ μὲ τοὺς φιλοσόφους,
ἐκεῖ ποὺ τρέχει ὁ Ἴλισσὸς γλυκὰ καὶ ποὺ ξαπλώνει
δρυσάτον ἴσκιον ὁ πλάτανος, κι ἐγὼ νὰ ξεδιαλύνω
καὶ τὰ σκοτάδια τῆς ψυχῆς καὶ τὰ κρυφὰ τῆς πλάσης.
Ἄλλ' ἓνας ἀγαθὸς θεός, ποὺ καὶ ποτὲ τὰ μάτια
δὲ σήκωσε ἀπὸ πάνω μου καὶ πάντα μὲ φυλάγει,
αὐτὸς διώρισε γιὰ μὲ μιὰ δόξα πιὸ μεγάλη:
Γιὰ τὴν πατρίδα νὰ ἀξιωθῶ νὰ πάω νὰ πολεμήσω! [...]

Κωστῆς Παλαμᾶς

ΟΡΚΟΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Θὰ τὰ κρατῶ τὰ ὄπλα αὐτὰ καὶ δὲ θὰ τὰ ντροπιάσω·
καὶ μόνος καὶ μὲ συντροφιά καὶ δῶ κι ὄπου καὶ ἂν λάχω
θὰ πολεμήσω ἀκούραστα καὶ ἀφρόντιστα θὰ πέσω
καὶ τὴν πατρίδα μιὰ φορὰ μεγάλη θὰ τὴν κάμω
καὶ τοὺς δικαίους θ' ἀγαπῶ καὶ θὰ τηρῶ τοὺς νόμους,
θὰ κατατρέχω τὸν κακό, θὰ σφάζω τὸν προδότη.
Κι ἂν ἴσως ψέματα μιλῶ, κολάστε με, θεοί μου.

Μιτφρ. Κωστῆς Παλαμᾶς

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Μὲ τὴν αὐγὴ καὶ ἡ θάλασσα μενεξεδένια
λάμπει, καὶ μὲ τὸ φῶς τὰ πάντα ξαναγιάνουν.
Νά, ἡ ἀνοιξὴ γυρίζει, νά, τὸ χελιδόνι
στὸν Παρθενῶνα ξαναχτίζει τὴ φωλιά του!
Πανίερη Ἀθηνᾶ, τίναξε τὸ πουλί σου
στ' ἀμπέλια μας ἀπάνου τὰ σαρακωμένα.
Κι ἂν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
θεῖα εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Ἀγάλια ἀγάλια ἀποχρυσώνεται τὸ κῦμα,
νά, ἡ ἀνοιξὴ γυρίζει, μὰ στὰ κορφοβούνια
τοῦ Προμηθεᾶ τὰ σπλάχνα σκίζοντας ἓνα ὄρνιο
μεγάλο, ἀσάλευτο ξανοίγεται μακριάθε·
γιὰ νὰ διώξης τὸν μαῦρο γῦπα, πού σέ τρώει,
ἀρμάτωσέ μας, νέε νησιώτη, τὸ καράβι.
Κι ἂν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
θεῖα εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Τ' ἀνάκρασμα τ' ἀκοῦτε τῆς ἀρχαίας Πυθίας;
«Νίκη στῶν ἡμιθέων τ' ἀγγόνια!». Ἀπὸ τὴν Ἰδη
ὡς τῆς Νικαίας τ' ἀκρογιαλίας ξανακθίζου
αἰώνιες οἱ ἐλιές! Μὲ τ' ἄρματα στὰ χέρια,
ἐμπρός! Τὰ ὕψη τῶν βουνῶν ἄς τ' ἀνεβοῦμε,
τοὺς Σαλαμίνιους ἀντίλαλους ξυπνώντας!
Ἄν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
θεῖα εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Κι ἔλα, ἐτοιμάστε τὰ λευκὰ φορέματά σας,
ἀρραβωνιαστικές, γιὰ νὰ στεφανωθῆτε
στὸ γυρισμὸ τοὺς ἀκριβούς σας· μὲς στὸ λόγγο,
γι' αὐτούς, πού σᾶς γλυτώσανε, κόφτε τὴ δάφνη.
Ἀγνάντια στὴ σκυφτὴ καὶ ντροπιασμένη Εὐρώπη,
ἄς πιοῦμε ξέχειλη τὴ δόξα, παλληκάρια.
Κι ἂν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
θεῖα εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Ὅ,τι ἔγινε μπορεῖ νὰ ξαναγίνη, ἀδέρφια!

Στῶν πυρωμένων τούτων βράχων τῇ λαμπράδα
 μὲ σάρκα θεία μπόρεσ' ὁ ἄνθρωπος νὰ ντύσῃ
 τὸ φωτερότερο κι ἀπ' ὅλα τὰ ὄνειρά του.
 Κι ἡ χριστιανὴ ψυχὴ βουβὴ ἐκεῖ πέρα θὰ εἶναι;
 Κι ἐμεῖς ἐνὸς ξεροῦ κορμοῦ ξερόκλαδα ἐκεῖ πέρα;
 Κι ἂν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
 θεία εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Τὸ Μαραθῶνιο πεζοδρόμο ἀκολουθώντας
 κι ἂν πέσουμε, τὸ χρέος μας ἔχουμε κάμει!
 Καὶ μὲ τὸ αἷμα τοῦ προγόνου μας Λεωνίδα
 τὸ αἷμα μας, θριάμβων αἷμα, ταιριασμένο,
 θὰ πορφυρώσῃ τὸν καρπὸ τὸν κοραλένιο
 καὶ τὸ σταφύλι τὸ κρεμάμενο στὸ κλῆμα.
 Κι ἂν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
 θεία εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Τῆς ἱστορίας μας φέγγουν τρεῖς χιλιάδες χρόνια.
 Ὅρθοί! Καὶ πρόβαλε ἀπὸ τώρα τὸ παλάτι
 στὸν τόπο ἐκεῖ, πού λύθηκαν τὰ κακὰ μάγια,
 κι ὁ Φοῖνικας ξαναγεννιέται ἀπὸ τὴ στάχτη.
 Στὶς ἀμμουδιὲς τῆς Μέκκας, διῶξε το, Ἥλιε,
 τὸ μισοφέγγαρο μακριὰ ἀπ' τὸν οὐρανὸ μας...
 Ἄν πρέπει νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα,
 θεία εἶν' ἡ δάφνη! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει!

Μιστράλ (Μιφρ. Κωστιῆς Παλαμᾶς)

ΕΛΛΑΔΑ ΜΟΥ

Ἑλλάδα μου, Πατρίδα τρισμαγάλῃ,
 τὴν ὀμορφιά σου δὲν τὴν ἔχει ἄλλῃ
 Πατρίδα κι ἄλλῃ γῆς. Ἄλλο βασίλειο
 δὲν ἔχει τέτοιον οὐρανὸ καὶ τέτοιον ἥλιο.

Δὲν ἔχει τέτοιους κάμπους, τέτοια δάση.
 ποιὸς μπόρεσε ποτὲ νὰ σὲ ξεχάσῃ;
 Μπαρουτοκαπνισμένη; Πάντα ἀλύγιστη;
 Φῶς Πλαταιῶν καὶ Ζάλογγων. Βουὴ τῆς Πίνδου ἀσίγητη.

Ἑλλάδα μου, μανούλ' ἀγαπημένη,
πανάρχαιη μ' ἀγέραστη. Κλεισμένη
μέσ τήν ψυχή μου σ' ἔχω: ὅλους τοὺς τόπους
τ' ἄσπρα σου χωριουδάκια, τοὺς χρυσόκαρδους ἀνθρώπους.

Ποιά χώρα ἔχει τόσο φῶς, γιὰ νὰ χαρίζη,
ὅπως ἐδῶ, σὲ ποιά ἄλλη γῆ ἢ Ἀγάπη ἀνθίζει;
Ποιά ἄλλη Πατρίδα, ποῦ; Καὶ ποιοῦ βασίλειο
ἔχει ἕναν τέτοιο οὐρανὸ καὶ τέτοιο ἥλιο;

Στέφανος Μπολέτσης

ΜΟΝ' ΟΙ ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΙ

Μόν' οἱ Μαραθωνομάχοι
δὲν σ' ἐδόξασαν, πατρίδα·
δὲν σ' ἐδόξασαν μονάχοι
οἱ τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα.

Ἐβαστάξαν τὰ παιδιὰ σου,
παλληκάρια διαλεμμένα,
πάντα σὰν τὰ ἴδρυα τοῦ δάσου,
σὰν τοὺς βράχους ἕνα κι ἕνα.

Ὅμοι' ἀκλόνητα κι ἀγνάντια
στῶν ἐχθρῶν τὴν ἄγρια φόρα
κι ὅμοια στέρεοι στὴ γιγάντια
καὶ κακὴ τῆς τύχης μπόρα.

Ἄλλ' ἀκόμα πιὸ μεγάλη
τῶν παιδιῶν σου ἡ δόξα ἐφάνη
εἰς μίαν ἄλλην ἄγια πάλη,
γιὰ ἕνα πλεῖ' ὁμορφο στεφάνι.

Εἰς τὴν πάλη ὅπου τὸ πνέμα
τ' οὐρανοῦ νικᾷ τὸν Ἄδη,
τῆς ἀλήθειας μὲ τὸ ψέμα,
τοῦ φωτὸς μὲ τὸ σκοτάδι.

Α. Μαβίλης